

Х о ö ч и н с е д н л

Таг сохр харнъгъу сò. Ä-чимән уга тагчг тег. Хорхамеклән, царцахан шууган ик эртәр уурсн цаг. Хая-хая сардиггъад шовун ниснә.

Зуг Обильн селәнәс ик холд урнъ-урнъ гиси галин заль чирмдж үзгднә. Галин ðор гурвн залу сууна. Гал деер бәәх хәәстә хот буслад, бор ðнъгтә кòбснъ хәәснә ирмәгд курч йовна...

—Дәәнә зовлнъ-турүг келәд тус уга. Болв дәәнә кучр йовлдд тесәд, дәәнә галас, үкләс аялго йовхла, тер кун дәәнәс амд-менд диилвртә гарна. Бәрг-тәвг гиггъад, орман олдж чадлго, сурдәд, аяггъад йовхла, ðшәтиг дәәлх биш, нам терүнд нòкд болдмн, — гидж „Путь Ленина“ колхозин ах хòбч Иван Яшкиевич Санджиев келдж сууна.

—Тедү мет, хòбчин кòдлмш йир зовлнъгта, кучрәрн дәәнә йовдла дунъгцүлдж болхмн, — гидж хòбч цааранднъ келджәнә.

Иван Яшкиевич Санджиев, Тòрскән харслгъна алдр ик дәәнд йовад, терүнә зовлнъ-турү үздж, амән гартан бәрдж, нег мòслдж дәәллдж йовсн кун. Энъгин салдс Иван 1942 джилин хаврар болдж йовсн харслтин дәәнә окопт йовхдан коммунистическ партин зергләнд орсмн. Уклин ирмәгт йовх цагтан Ленинә партин зергләнд орлгън—терүнә тòрскндән дурта ухан-седклиг, зòрмг зуркиг дегд сәәнәр үзүлджәнә.

—Амн болгъна тоод мах, ус, тос гаргългъар ðорхн джилмүдин эргцд Америкин Соединенн Штатсиг күцдж авлгъна тòр—хòбчирин, цуг куч-кòлсчирин турүн девснъгин эрки чинртә тòр болджана. Оли-әмтнә ðмн, мана партин тәвсн эн тòр эврәннъ ик гидг эдл-ахун чинрәрн, йилгъл уга дәәнә тòрмүдлә әдл дунъгцәтә тòр, — гидж хòбч цааранднъ цәәлгъв.

Мах, ноос гаргългъна тòрнъ — хòбчирин гарт бәәх тòрмүд. Кемрджән хòбч, йоста кевәр дурн-седклән тәвәд, цухрлго кòдләд, хòбдән хәләдж асрхла, хòд таргълхнъ лавта, таргълдж ярсн хòбнәс ноосн чиги сәәнәр гардмн. Эцци хòбнә нооснъ тәджрха болдгнъ кенд чиги медгдджәнә. Тегәд арднъ ордж хòд хәрүлдж идүллгън—хòбчирин бийсәснъ, терүнә ухан-седкләс, эрдмәс учрх керг болдг.

Эн джилин хаврар үр Санджиев 1280 зусг хòбчин отар авла. Эдн нургълдж эцци, турнъха, үвләс әрә чимгтә гарсми.

Ах хòбч Санджиев хòбгъән хәрүлхәсн урд, хò хәрүлх газран хәләдж, альднъ ямаран идг, усн бәәхинъ медж авб. Хò хәрүлх газрин агъугъан гурвн анъг кеггәд хував.

Газрин ямаран чиги сән идгиг, диг-даран угагъар хәрүлдж идүлхлә, тер сән идгтнъ тусан кургхш—гидж хòбч цәәлгъв.

Тегәд хòбчин бригад газрин идг олзллгъна диг-даранд гол онъган тәвнә. Гурв анъгләд хувачксн газрин идг 15 хонг идүлснә хòбн сольгдна. 15-30 хонгин эргцд газрин идг хәрү амләд, сәәнәр ясрдж одна, тегәд хòд данъгин сән идгт хәрүлгднә. Зунн халун ганъгъд болхла, нургълдж сòбд хәрүлгднә.

Ода Санджиевин отар хòбн таньгдхш, цугтан гишнъ никт нооста, бòдүн-бòдүн күзүтә, гуйнъ дүүрнъ махта. Килмджтә хòбчин бригад кошаран дүлалдж ясад, малин хотан белләд зòбггәд авчксн бәәнә. Коммунист Санджиевин бригад, хәләдж асрдж йовх хòбдән нег-чиги гару угагъар, таргън-цатхлнъ үвлзүлдж, ик ноос авхар зүткдж йовна.

П. ГАЛЕНКО.

Сарнинск район.